

Kurzusleírás (tematika)

Kurszus neve: Műkritika/Designkritika/Kritika: képzőművészet és design 2				
A kurszus oktatója/i, elérhetősége(i): Aknai Katalin, aknaikatalin@gmail.com				
Kód: B-DK-503	Tantervi hely: Designkultúra BA	Javasolt félév: 5. félév	Kredit: 5	Tanóraszám: 48 Egyéni hallgatói munkaóra: -
Kapcsolt kódok:	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e?	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurszus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):				
A kurszus célja és alapelvei: A tantárgy célja, hogy megismertesse a műkritika/designkritika műfaji sajátosságait, eszme- és művészettörténeti, illetve művészetfilozófiai alapjait, jellemző szempontrendszerait, etikai kérdéseit, célkitűzéseit, a kritikai gondolkodás ismérveit. A tantárgy röviden áttekinti a műkritikaírás/designkritika-írás történetét, megismerteti főbb 20. századi alakjait, illetve meghatározó kortárs személyiségeit, a jelentősebb kritikai fórumokat, folyóiratokat. A hallgatók a kurszusok keretében a kritikaírás gyakorlatába is bepillantanak írásbeli feladatok segítségével, melynek során megismerik a műalkotások és designalkotások szakszerű leírásának és kritikai értékelésének alapjait.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): Tudás: 1. Általános ismeretekkel rendelkezik a designelméleti gondolkodás, elemzés és írás meghatározó folyamatairól és koncepcióiról. 2. Érti a szaknyelvet és a hatékony (írásos, szóbeli és vizuális) szakmai kommunikációt folytat anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven. Ismeri az analitikus és kritikai gondolkodás szabályait. Ismeri a művek leírásának, elemzésének, értelmezésének módszereit. Képesség: 1. Felismeri a design, a művészetek, média és építészet által felvetett és megoldott vagy megoldandó problémákat, reflektál azokra. 2. Értékeli a design- és művészeti koncepciókat. 3. Felismeri a design, a művészetek, média és építészet által felvetett és megoldott vagy megoldandó problémákat, reflektál azokra. 4. Értékeli a design- és művészeti koncepciókat. 5. Hatékonyan kommunikál írásban, szóban, vizuális eszközökkel, anyanyelvén kívül legalább egy idegen nyelven beszél. 6. A tanulmányai során szerzett tapasztalatokra, módszerekre támaszkodva elemzi a design, a művészetek, média és építészet jelenségeit. 7. Magas szintű reflexiós képességekkel rendelkezik. Attitűd: 1. Kritikai érzékkel viszonyul a design és a művészetek történeti, valamint kortárs alkotásaihoz, a különböző tervezői/alkotói gyakorlatokhoz és eredményekhez. 2. Törekszik szakmája etikai normáinak betartására.				
A kurszus keretében feldolgozandó témakörök, témák:				

A félév a kortárs képzőművészeti jelenségekkel foglalkozik a 60-as évektől napjainkig. A laza, mégis kronologikus bemutatás keretén belül a hagyományos és újabb műfajok mellett a kortárs művészet mediális sokszínűségének feltárása, különféle alkotói- és kutatási stratégiák megismerése a félév célja egy-egy mű elemzésén keresztül (Magyar és nemzetközi példákkal, vegyesen). A vetítésre épülő előadás a mindenkor kulturális-társadalmi, (tudományos-technikai) változások tükrében elemzi a kortárs művészeti folyamatokat, a szakterület alapvető elméleteit és az azokkal összefüggő terminológiát, hogy a hallgatók saját alkotói praxisukban a problémák megoldásakor innovatív, akár szokatlan módon alkalmazzák a tanultakat. Ha a helyzet engedi, egy múzeum vagy kiállítás megtekintése is szerepel a félév tervében.

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

március 24.

Bevezetés: 1. rész: ismerkedés, elemzendő képek kiválasztása; 2. rész: A háború utáni modernizmus áttekintése (támaszkodva a Kronologikus művészettörténet kurzusaira): Pop art és „nouveau réalisme” - kelet-európai változatok.; új műfajok: a „combine paintig”-től az installációig; happening – akció – performansz; Fluxus – minimal art – konceptuális művészet

március 31.

Mi az, hogy kortárs? Poszt- és neokonceptuális művészet

április 14.

Táblakép- problematika és fotóhasználat

április 21.

Festészeti pozíciók a „festészet halála” után

április 28.

Feminizmus és képzőművészet; változó intézményi struktúra

május 5.

Társadalmi elkötelezettség, részvétel, kollaboráció; Public art – issue based art a 21. század elején

Értékelés:

5 fokozatú osztályzat

Az érdemjegy kiszámítása

A félévi aláírás feltétele az órákon való részvétel, részfeladatok elkészítése. A félévi osztályzat a prezentációból és korreferátumból (50%), az órai részvételből és egy házidolgozatból (25-25%) adódik össze

A szeminárium és az előadás értékelése együttesen zajlik. A tantárgy teljesítéséhez mindkét részből érvényes elégtelentől különböző osztályzattal kell rendelkeznie a hallgatónak. Amennyiben a hallgató a tantárgy bármely részéből elégtelen osztályzatot szerez, vagy egyik részét nem teljesíti az egész tantárgy ismétlése szükséges. A tantárgy végső érdemjegyének megállapítása a két kurzus eredményének egyszerű számtani átlagolásával történik, tört szám esetén a szemináriumra kapott eredmény alapján történik a kerekítés.

Kötelező irodalom:

Fitz Péter (főszerk.) (1999-2001) Kortárs Magyar Művészeti Lexikon. 1-3. Budapest: Enciklopédia Kiadó. www.artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/

Tatai Erzsébet (2002) Művészettörténeti ismeretek, Budapest: Enciklopédia, 227–245.

Sebők Zoltán: Az új művészet fogalomtára 1945-től napjainkig. Újvidék, 1987, Orpheusz Kiadó, 1996.

Dempsey, Amy (2003) A modern művészet története, Budapest: Képzőművészeti

Barrett, Terry. 2008. Why Is That Art? Aesthetics and Criticism of Contemporary Art. Oxford University Press.

Csóka Attila Róbert - Smiló Dávid szerk. 2014. Építészet - kritika - írás. Budapest: Új Forrás.

Elkins, James & Newman, Michael. 2008. The State of Art Criticism. Routledge.

Greenberg, Clement. 2013. Művészet és kultúra. Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola.

Kállai Ernő. 1981. Művészet veszélyes csillagzat alatt. Corvina.

Lidwell, William et al. 2010. Universal Principles of Design: Revised and Updated. Rockport Publishers.

Twemlow, Alice. 2017. Sifting the Trash: A History of Design Criticism. The MIT Press.

Ajánlott irodalom:

Szakirodalom:

Kötelező irodalom:

Fitz Péter (főszerk.) (1999-2001) *Kortárs Magyar Művészeti Lexikon. 1-3.* Budapest: Enciklopédia Kiadó. www.artportal.hu/lexikon/fogalmi_szocikkek/

Tatai Erzsébet (2002) *Művészettörténeti ismeretek, Budapest: Enciklopédia, 227–245.*

Sebők Zoltán: *Az új művészet fogalomtára 1945-től napjainkig. Újvidék, 1987, Orpheusz Kiadó, 1996.*

Dempsey, Amy (2003) *A modern művészet története, Budapest: Képzőművészeti*

Ajánlott olvasmányok:

Kékesi Zoltán, Lázár Eszter, Varga Tünde, Szoboszlai János (szerk.): *A gyakorlattól a diszkurzusig, Magyar Képzőművészeti Egyetem, 2012; <http://www.mke.hu/adat/szovegyujtemeny.pdf>*

Daniel Marzona (2006) *Minimal art. Budapest: Taschen/Vince Kiadó (sorozatszerk.: U. Grozenick)*

Krén Katalin–Marx József (szerk.) (1981) *A neoavantgarde. Budapest: Gondolat*

Pethő Bertalan (szerk.) (1992) *A posztmodern. Budapest: Gondolat*

Lengyel András–Tolvaly Ernő (szerk.) (1995/2002) *Kortárs képzőművészeti szövegyűjtemény I–II., Budapest: A & E '93*

Andrási Gábor, Pataki Gábor, Szücs György, Zwickl András (1999): *Magyar képzőművészet a 20. Században. Budapest, Corvina*

Arthur C. Danto: *Hogyan semmisítette ki a filozófia a művészetet? (ford: Babarczy Eszter), Atlantisz, Budapest, 1997*

Allan Kaprow: *Assemblage, environmentek & happeningek. Artpool, Budapest, 1996., Balassi Kiadó – Artpool – Tartóshullám (Források a XX. századi művészet történetéhez. Szerk. Szőke Annamária), 1998*

Ken Friedman: *Fluxus 1992. (Ford. Babarczy Eszter.) Artpool, Budapest, 1992*

A performance elmélete. Válogatta, szerkesztette, az előszót írta: Szőke Annamária. Balassi Kiadó (Források a XX. századi művészetéhez), Budapest, 2000.; 2001

Kosuth, Joseph (1992) *Művészeti tanulmányok / Texte über Kunst. Wien & Budapest: Knoll Galerie*

Tatai Erzsébet (2005) *Neokonceptuális művészet Magyarországon a kilencvenes években. Budapest: Praesens Kiadó*

Hock Beáta (2005) *Nemtan és public art. Budapest: Praesens Kiadó*

Kiállítási katalógusok

-POLIFÓNIA / POLYPHONY. *A társadalmi kontextus mint médium a kortárs magyar művészetben. Soros Alapítvány, Kortárs Művészeti Központ – Budapest éves kiállítása, 1993. Szerk.: Suzanne Mészöly*

- Bencsik Barnabás, Budapest, 1993. [1994] Soros Alapítvány Kortárs Művészeti Központ

-NÉZŐPONTOK/POZÍCIÓK. *Művészet Közép-Európában 1949-1999. Kiállítási katalógus. Kortárs Művészeti Múzeum – Ludwig Múzeum Budapest, 2000*

-David Elliott and Bojana Pejic (szerk.): *AFTER THE WALL: ART AND CULTURE IN POST-COMMUNIST EUROPE, Moderna Musset, Stockholm, 1999; Kortárs Művészeti Múzeum – Ludwig Múzeum Budapest, 2000*

-MOSZKVA TÉR / GRAVITÁCIÓ szerk.: Hegyi Dóra, Budapest: Ludwig Múzeum Budapest -Kortárs Művészeti Múzeum, 2003

- Perenyei, Monika (2012) *A médiumok velünk vannak : Technikai képhasználat a kortárs művészetben = The Media are with us : The Use of Technical Images in Contemporary Art. Modern Művészetért Közalapítvány, Dunaújváros.*

Folyóiratok/online felületek

Műértő

Balkon

Új Művészet

<http://tranzit.blog.hu>

<http://tranzit.org/curatorialdictionary>

<http://exindex.hu>

Az egyes művekhez kapcsolódó irodalmat, tartva a tematikus ritmust, a félév folyamán adom meg.

Egyéb információk:

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:
beszámítás nem lehetséges

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

aknaikatalin@gmail.com